

**แบบฟอร์มการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ**

1. ชื่อโครงการ/งาน/กิจกรรม โครงการวิจัยและพัฒนาต้นแบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย
2. ชื่อเจ้าของโครงการ สมาชิกเกษตรกรแห่งชาติ
3. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ บริษัท ไปโอ-อะกรี จำกัด
4. หลักการและเหตุผล

ประเทศจีนเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทยมานานกว่า 12 ปี แต่ภายหลังจากการเปิดเสรีสินค้าเกษตร ไทย-จีน ประเทศไทยมีความเสียเปรียบ ทั้งในแง่ต้นทุนสินค้าและระบบโลจิสติกส์ขนส่ง ซึ่งการตรวจสอบสุขอนามัยสินค้าเกษตรของไทยเข้าตลาดจีนจะเข้มงวดมาก ในขณะที่สินค้าจากจีนส่งเข้ามาขายในไทยกลับไม่เข้มงวดในเรื่องมาตรฐานสุขอนามัยมากเท่าใดนัก ทำให้สินค้าผักผลไม้ราคาถูกจากประเทศจีนไหลทะลักเข้าสู่ไทยอย่างมหาศาลและง่ายดาย การรุกเข้ามาของสินค้าผักและผลไม้จีนจนเริ่มเข้ายึดครองตลาดส่วนใหญ่ในไทย ซึ่งพืชผักของจีนที่ส่งมาขายไทยส่วนใหญ่เป็นพืชชนิดเดียวกับที่ไทยผลิตอยู่ อย่างเช่น ทางภาคเหนือโครงการหลวงมีการเพาะปลูกผักเมืองหนาวและส่งขายตลาดในประเทศอยู่ก่อนแล้ว แต่พืชผักเมืองหนาวจากจีนแถบมณฑลยูนนานสามารถเข้าตีตลาดไทยได้ เพราะราคาถูกกว่าหลายเท่า เช่น บล็อกโคลีของจีนราคาเพียงกิโลกรัมละ 11.67 บาท ของโครงการหลวงราคา กิโลกรัมละ 40.95 บาท ถั่วลันเตาจีน กิโลกรัมละ 11.85 บาท โครงการหลวง กิโลกรัมละ 53.45 บาท ผักกาดหอมห่อของจีน กิโลกรัมละ 9.07 บาท ของโครงการหลวง กิโลกรัมละ 16.22 บาท คื่นช่ายของจีน กิโลกรัมละ 12.26 บาท โครงการหลวง กิโลกรัมละ 60 บาท นับว่าต่างกันมากทีเดียว แต่ทางโครงการหลวงใช้จุดขายที่เป็นผักออแกนิกและปลอดภัยต่อผู้บริโภค และอีกหนึ่งในสาเหตุที่ผักผลไม้จีนทะลักเข้าไทยมากเพราะ “นโยบายที่เอื้ออำนวย” พร้อมการเดินทางที่สะดวก รวดเร็ว ในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและจีนไม่ได้มีแค่เรื่องของข้อตกลงเขตการค้าเสรี แต่ยังมีความร่วมมือหลากหลายด้าน ทั้งกรอบของความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หรืออาร์เซ็ป (RCEP) และข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง อีกทั้งรถไฟความเร็วสูงจีนและลาวในกว่าหนึ่งปีที่ผ่านมา สร้างการเปลี่ยนแปลงด้านโลจิสติกส์การขนส่งไปมาก

อย่างไรก็ตาม การเปิดเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) สร้างโอกาสให้ตลาดเปิดกว้างขึ้น และกระตุ้นการพัฒนาผลผลิตผักผลไม้ไทยให้มีคุณภาพดีขึ้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ผลกระทบนี้อาจทำให้มีการปรับตัวในอุตสาหกรรมเกษตร เช่น การเพิ่มคุณภาพและความปลอดภัย ความหลากหลายของผักผลไม้ เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ หรือบางพื้นที่อาจมีการปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดที่มีความต้องการในตลาดมากกว่าที่นำเข้าจากจีน ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค การที่เกษตรกรหันมาปลูกผักอินทรีย์เพื่อแข่งขันกับผักนำเข้าจากประเทศจีน ในกรอบ FTA มักจะต้องพิจารณาหลายปัจจัย เช่น การใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่ยั่งยืน การรับรองมาตรฐานอินทรีย์ การลดต้นทุนการผลิต และการสร้างตลาดเฉพาะกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยและมีคุณภาพสูง เป็นทางเลือกที่ดีในการส่งเสริมสุขภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังสามารถช่วยสนับสนุนการเกษตรในประเทศและลดการพึ่งพาผักนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างมาก โดยเฉพาะผักนำเข้าจากจีนที่อาจมีสารเคมีตกค้างจากการปลูกหรือกระบวนการขนส่งที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การปลูกผักอินทรีย์จะเน้นการใช้ปุ๋ยธรรมชาติ การป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช ด้วยวิธีการทางธรรมชาติ และไม่ใช้สารเคมี ซึ่งช่วยให้ผักที่ได้มีคุณค่า

ทางโภชนาการสูงและปลอดภัยต่อผู้บริโภค แต่ก็อาจมีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าผักทั่วไป อย่างไรก็ตาม พบว่าที่ผ่านมาเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ เป็นปัญหาที่เกษตรกรหลายคนเผชิญ โดยเฉพาะในยุคที่การเกษตรอินทรีย์ได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากความต้องการของตลาดที่มุ่งเน้นสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ถ้าเกษตรกรสามารถปลูกผักอินทรีย์ท้องถิ่นได้ ก็จะช่วยลดการใช้สารเคมี ลดการนำเข้าผักจากต่างประเทศ และช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจในประเทศไปพร้อมกัน

จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ปัจจุบันไทยมีเนื้อที่ทางการเกษตรรวม 147.73 ล้านไร่ หรือร้อยละ 46.7 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ มีประชากรอยู่ในภาคเกษตรกว่า 30 ล้านคน เป็นแรงงานเกษตร 19.72 ล้านคน และมีจำนวนครัวเรือนเกษตรประมาณ 7.9 ล้านครัวเรือน โดยในปี 2566 GDP ภาคเกษตร มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 8.58 ของ GDP ทั้งประเทศ ลดลงจาก 10 ปีที่แล้ว ซึ่ง GDP ภาคเกษตร มีสัดส่วนที่ร้อยละ 11.32 แม้ว่าสัดส่วนของภาคเกษตรจะลดลง แต่มูลค่า GDP ภาคเกษตรยังคงเพิ่มขึ้นจาก 660,365 ล้านบาท ในปี 2556 เป็น 693,834 ล้านบาท ขณะที่ภาคเกษตรไทยยังต้องเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลาย อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ในหลายภูมิภาคทั่วโลกที่เร่งตัวขึ้น การเปลี่ยนแปลงนโยบายของสหรัฐอเมริกา อาจทำให้สงครามทางการค้ากลับมามีความรุนแรงอีกครั้ง ขณะที่ประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทย ยังเผชิญกับปัญหาภาคอสังหาริมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การปรับเปลี่ยนกฎกติกาด้านการค้าและการลงทุนของโลก รวมทั้งมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี โดยเฉพาะมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้ประเทศต่างๆ ต้องเร่งปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ

สภาเกษตรกรแห่งชาติ (สกก.) เล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินโครงการฯ เลือกพื้นที่ของนาร่องดังนี้

ภาคกลาง จังหวัดนครนายก และชัยนาท มีสภาพอากาศและดินที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกพืชหลายชนิด การปลูกพืชผักอินทรีย์เป็นรายได้เสริมจากการทำนาจึงเป็นทางเลือก โดยปัจจุบันผู้บริโภคหันมาสนใจรับประทานผักอินทรีย์มากขึ้น เนื่องจากกังวลเกี่ยวกับสารเคมีในอาหาร และมักหาผักที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และวิธีการดูแลที่ไม่ใช้สารเคมี ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำเมื่อเทียบกับการปลูกผักทั่วไป สามารถขายผักอินทรีย์ในตลาดท้องถิ่น เช่น ตลาดนัด หรือผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook, Line หรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่เน้นสินค้าจากเกษตรกร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัด นครราชสีมา บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ภายใต้อิทธิพลของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์นครศรีบุรินทร์พัฒนาสู่สากล โดยมีการทำนาปีได้ ปีละ 1 ครั้ง เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่แห้งแล้งและฝนตกน้อย โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนที่มักจะสั้น และไม่สามารถคาดการณ์ได้แน่ชัดว่าเมื่อไรจะมีฝนตกมากพอที่จะเพาะปลูกข้าวได้ จึงเป็นการปรับตัวตามลักษณะของสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ ยังต้องพึ่งพาแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น น้ำฝน และน้ำในแม่น้ำลำคลองที่มีจำกัดในบางฤดู การปลูกผักเป็นรายได้เสริมสามารถเป็นทางเลือกที่ดีในการเพิ่มรายได้ โดยเฉพาะในช่วงที่มีผลผลิตทางการเกษตรชนิดอื่นๆ ราคาตกต่ำหรือไม่แน่นอน การปลูกผักสามารถเริ่มต้นจากการปลูกผักที่มีความต้องการในตลาด เช่น ผักสลัด หรือผักสวนครัวที่สามารถเก็บผลผลิตได้เร็ว ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ที่สม่ำเสมอ และสามารถทำได้ทั้งในพื้นที่ขนาดเล็กหรือใหญ่ ขึ้นอยู่กับการวางแผนและการจัดการที่ดี เช่น การเลือกปลูกผักตามฤดูกาล การใช้เทคโนโลยีในการเกษตร หรือการใช้ระบบเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต นอกจากนี้ การมีช่องทางการตลาดที่ดี เช่น ขายผักในตลาดสด หรือการทำการตลาดออนไลน์ ก็สามารถช่วยให้เกษตรกรขายผักได้ดีขึ้นและมีรายได้ที่มั่นคงมากยิ่งขึ้น มีพืชเป้าหมายเป็นกลุ่มพืชอาหาร ได้แก่ พืชผักเศรษฐกิจ สมุนไพร ไม้ผล และข้าว

จากรายงานปัญหาข้างต้น การแก้ปัญหาจะสอดคล้องกับแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2568-2573 ของ สกช. ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ทิศที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร ทิศที่ 2 การพัฒนาเกษตร สีเขียว และทิศที่ 3 การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสู่ตลาดโลก โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูป และการตลาด ส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนเกษตรกรรมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ หรือ สกช. เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกร ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเกษตร ที่มุ่งเน้นการผลิตโดยไม่ใช้สารเคมีหรือปุ๋ยสังเคราะห์ในการเพาะปลูก เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของผู้บริโภค ซึ่งเป็นภารกิจหลักในทิศที่ 2 การพัฒนาเกษตรสีเขียวที่มีเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนสภาพแวดล้อม สีเขียวเพื่อยกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ ทั้งระดับเกษตรปฐมภูมิและเกษตรทุติยภูมิให้มีคุณภาพมาตรฐาน และมีความปลอดภัยเป็นที่ยอมรับตามเงื่อนไข ข้อตกลง หรือกฎหมายต่าง ๆ ของทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ประกอบไปด้วย 1) ส่งเสริมการผลิตและการตลาด 2) พัฒนาความรู้และเทคโนโลยีการจับจองและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตเกษตรอินทรีย์ 3) สนับสนุนการออกไปรับรองเกษตรอินทรีย์ ช่วยเหลือเกษตรกรในการขอใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพื่อให้สามารถขายสินค้าในตลาดที่ต้องการสินค้าอินทรีย์ 4) สร้างความตระหนักรู้ในสังคม ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการบริโภคสินค้าอินทรีย์ที่ดีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้เกษตรกรรมอินทรีย์ในประเทศไทยเติบโตและมีความยั่งยืนต่อไปในอนาคต อีกทั้ง การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของอาหารกำลังเป็นเทรนด์การบริโภคของโลก จึงถือเป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทั้งในเรื่องดินและน้ำ รวมถึงมาตรฐานต่าง ๆ ที่จะสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศได้

ดังนั้น สกช. จึงมีแนวคิดที่จะร่วมมือกับ บริษัทไปโอ-อะกรี จำกัด ซึ่งได้รับการสนับสนุนริเริ่มนวัตกรรมระบบ ICM (Integrated Cropping Management) สำหรับการผลิตพืชอินทรีย์ จากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ขึ้นทะเบียนบริษัทที่ปรึกษา สาขาการเกษตรและการพัฒนาชนบท มีลิขสิทธิ์ ผลงาน “คู่มือถอดบทเรียนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ โดย สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สวก. ร่วมกับ บริษัท ไปโอ-อะกรี จำกัด จาก กรมทรัพย์สินทางปัญญา และได้การรับรองมาตรฐาน ISO 29990:2010 “The Management of Learning Service for Agriculture” จาก SGS Thailand ดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาต้นแบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ให้กับเกษตรกรในพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย (รายละเอียดตามข้อ 8) เพื่อถ่ายทอดการผลิตพืชผักเศรษฐกิจตามหลักปฏิบัติการผลิตพืชอินทรีย์ (มกษ.9000-2564) ศึกษาและวางแผนการผลิตพืชผักเศรษฐกิจให้เพียงพอ ต่อเนื่อง ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ และศึกษาการลงทุนในการผลิตพืชผักเศรษฐกิจระบบแฟร์เทรด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศโดยการดำเนินโครงการนี้จะเน้นการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้เทคโนโลยีทางการเกษตร สร้างมาตรฐานผลผลิตทางการเกษตร และเสริมสร้างทักษะในการบริหารจัดการเกษตรแบบครบวงจรตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ อีกทั้ง จะดำเนินการเชื่อมโยงช่องทางการตลาดตามระบบการค้าแบบแฟร์เทรด

เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นมิตรให้กับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนและสร้างทักษะในการบริหารจัดการ ตลอดจนการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันกับนานาประเทศ สร้างความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

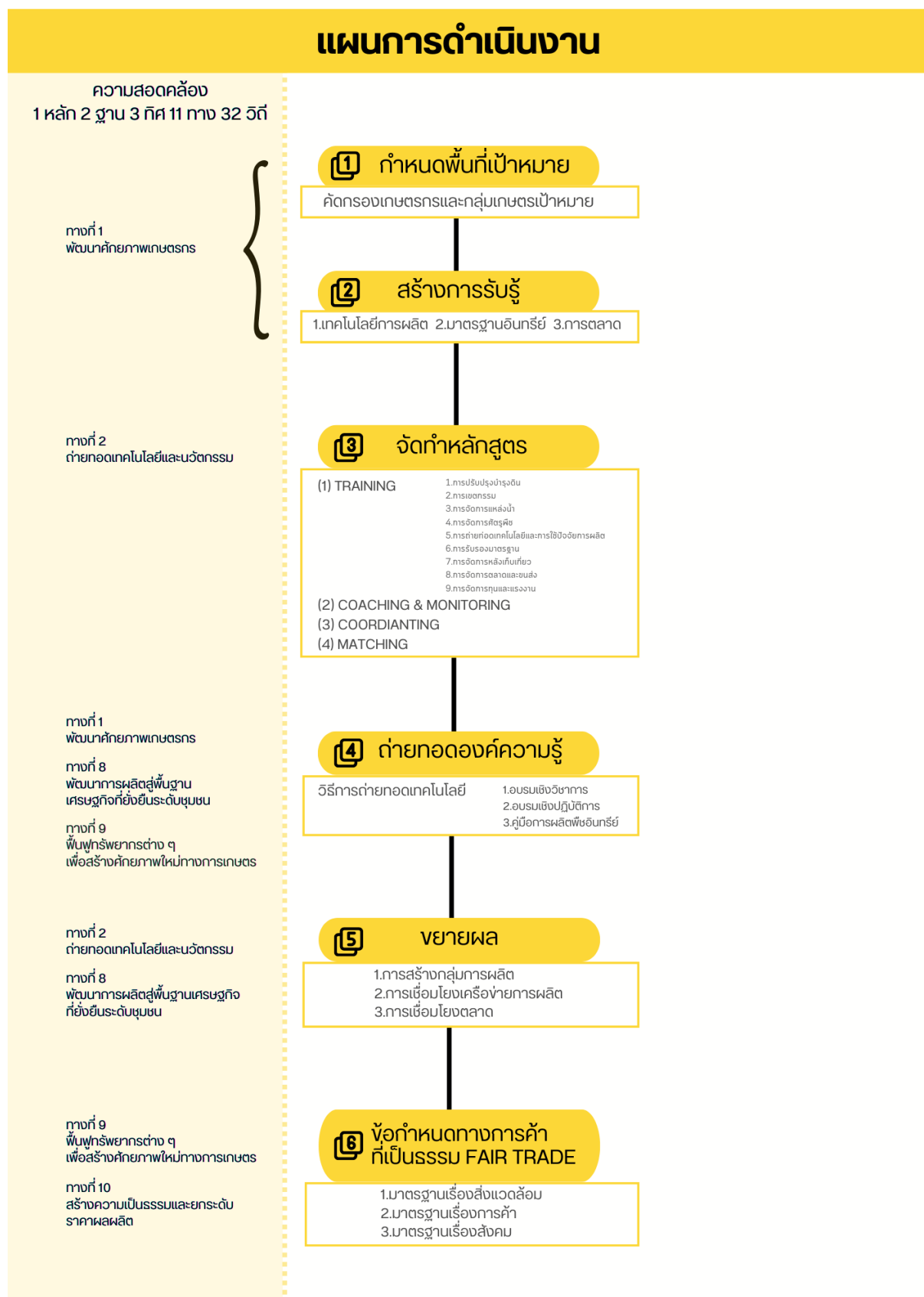
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 5.1 เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชผักเศรษฐกิจตามหลักปฏิบัติการผลิตพืชอินทรีย์ (มกษ. 9000- 2564)
- 5.2 เพื่อศึกษาและวางแผนการผลิตพืชผักเศรษฐกิจให้เพียงพอ ต่อเนื่อง ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้
- 5.3 เพื่อศึกษาการลงทุนในการผลิตพืชผักเศรษฐกิจระบบแฟร์เทรด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ

6. เป้าหมาย

- 6.1 การส่งเสริมการผลิตพืชผักเศรษฐกิจตามมาตรฐานการผลิตอินทรีย์ โดยอ้างอิงตามมาตรฐาน มกษ. 9000-2564 ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามหลักการเกษตรอินทรีย์ได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของผู้บริโภค
- 6.2 การวางแผนปลูกพืชผักเศรษฐกิจให้เพียงพอและต่อเนื่องอย่างแม่นยำ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ปริมาณการบริโภคผักที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลา ฤดูกาลการปลูก โดยไม่ขาดช่วงหรือล้นเกิน จนเก็บผลผลิตไม่ทัน การใช้เทคนิคการปลูกที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และการคำนึงถึงการจัดเก็บผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการสูญเสีย ลดต้นทุนและเพิ่มรายได้
- 6.3 การศึกษาและส่งเสริมการลงทุนในระบบแฟร์เทรด เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงตลาดที่เป็นธรรม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับสากล
- 6.4 การขับเคลื่อนต้นแบบในการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรสีเขียวอย่างยั่งยืนในระดับชุมชน

7. วิธีดำเนินงาน

ภาพที่ 1 วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 ประชาสัมพันธ์ สำรวจ และวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมาย

- 1.1 ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เชิญชวนเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการฯ
- 1.2 จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดของโครงการ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ พร้อมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย
- 1.3 รับสมัครเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาเกษตรกรแห่งชาติ มีเกณฑ์การพิจารณาด้านพฤติกรรม คือ (1) มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และอดทนที่จะผลิตพืชอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง (2) มีความประสงค์ที่จะลดละเลิกสารเคมี (3) มีแนวคิดใหม่อยู่เสมอและสามารถปรับปรุงได้เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง (4) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านและสามารถเชื่อมโยงกับผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องสมดุล (5) ให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน (6) ตระหนักในความปลอดภัยของผู้บริโภค และ (7) ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนและพิจารณาด้านอื่นๆ ประกอบ และเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการเพาะปลูกพืชของกลุ่มเป้าหมาย ก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดการดินและธาตุอาหาร, การจัดการแหล่งน้ำ, การจัดการศัตรูพืช, ต้นทุนและการใช้ปัจจัยการผลิต และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
- 1.4 สำรวจและวิเคราะห์พื้นที่เกษตรกรต้นแบบ โดยพิจารณาเลือกพื้นที่ผลิตพืชอินทรีย์ คือ (1) ตำแหน่งที่ตั้งของพื้นที่ (2) ประวัติการทำการเกษตรของพื้นที่นั้น ๆ (3) ความเหมาะสมของพื้นที่ต่อพืชปลูก (4) แหล่งน้ำ (5) ร่วมกันวางแผนการจัดการพื้นที่เพื่อป้องกันสารปนเปื้อนที่ปะปนมาจากดิน น้ำ และอากาศ จากนั้นวางแผนการทดสอบเทคโนโลยีการผลิตพืชในแต่ละพื้นที่

กิจกรรมที่ 2 สร้างการรับรู้

- 2.1 จัดเวทีเพื่อสร้างการรับรู้ แลกเปลี่ยนความคิดในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต, มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และการตลาด

กิจกรรมที่ 3 จัดทำหลักสูตร เพื่อถ่ายทอดนวัตกรรมเทคโนโลยี

ระบบ ICM (Integrated Cropping Management) สำหรับการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์

- 3.1 จัดทำหลักสูตรระบบไอซีเอ็มสำหรับการผลิตพืชอินทรีย์เพื่อเตรียมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เหมาะสมกับพื้นที่
- 3.2 จัดเตรียมอุปกรณ์สาธิตและสนับสนุน ประกอบหลักสูตรการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์

กิจกรรมที่ 4 การถ่ายทอดนวัตกรรมเทคโนโลยี

ระบบ ICM (Integrated Cropping Management) สำหรับการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่อินทรีย์

4.1 Training : จัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สำหรับการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่อินทรีย์ และทดสอบความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร

4.1.1 ระบบไอซีเอ็มสำหรับการผลิตพืชอินทรีย์ จำนวน 9 หัวข้อ ได้แก่

1) การปรับปรุงบำรุงดิน ให้ความรู้และทักษะการปรับปรุงดินและการเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูกพืชอินทรีย์ การเก็บตัวอย่างดินและการวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน การใช้ปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยชีวภาพในการปรับปรุงคุณภาพดิน และการผลิตปุ๋ยให้เหมาะสมตามค่าวิเคราะห์ดิน ภาคปฏิบัติ ทำปุ๋ยหมักสูตร พด. และแนะนำอัตราการใช้ตามผลวิเคราะห์ดิน ซึ่งผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรในพื้นที่ของตนเพื่อยกระดับสู่การเป็นเกษตรกรอินทรีย์ที่ยั่งยืน

2) การเกษตรกรรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรมีความรู้และทักษะวิธีการเกษตรกรรมในแปลงผลิตเกษตรอินทรีย์โดยวิธีการปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกพืชร่วม การวางแผนปลูกให้สัมพันธ์กับทิศทางของแสงอาทิตย์ การแบ่งพื้นที่ปลูกพืชให้เหมาะสม การใช้พันธุ์ต้านทาน การปลูกพืชไล่และล่อแมลง การเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ และการสร้างแนวกันชน เพื่อส่งเสริมการผลิตพืชเกษตรอินทรีย์ให้มีมาตรฐาน

3) การจัดการแหล่งน้ำ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการน้ำในแปลงปลูกพืช แหล่งน้ำที่เหมาะสมกับการทำเกษตรอินทรีย์ การวางแผนการจัดการแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชตามแผนการผลิต และเป็นไปตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ และส่งเสริมให้ปลูกพืชกรองน้ำเพื่อลดการปนเปื้อนจากแหล่งน้ำในกรณีที่ใช้จากแหล่งสาธารณะ

4) การจัดการศัตรูพืช ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรมีความรู้และทักษะกระบวนการจัดการศัตรูพืช ประกอบด้วย การวินิจฉัยโรคพืชและการป้องกันรักษา การวินิจฉัยแมลงศัตรูพืชและการป้องกันและกำจัด ซึ่งสามารถช่วยป้องกันความเสียหายของผลผลิตจากศัตรูพืชทำให้การผลิตพืชเป็นไปอย่างปลอดภัยและมีคุณภาพตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาปัจจัยการผลิต ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรได้มีความรู้และทักษะการใช้ปัจจัยการผลิตสำหรับพืชอินทรีย์ ที่สามารถหาได้ในพื้นที่ตลอดจนชีวภัณฑ์ และสารสกัดพืช เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย เมธาไรเซียม บีที พาสีโลมัยซิส แบคทีเรียบาซิลลัส ซับทิลิส สารสกัดสมุนไพร เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการผลิตพืชอินทรีย์ให้มีความยั่งยืน

6) การรับรองมาตรฐาน ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะของมาตรฐาน และข้อกำหนดเบื้องต้นของผลิตพืชอินทรีย์ การขอรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ และการออกไปรับรองของหน่วยรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ เพื่อรับรองมาตรฐานผลผลิตเกษตรอินทรีย์ในการช่วยเพิ่มโอกาสช่องทางการจำหน่ายผลผลิตทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรอินทรีย์

7) การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว จัดอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะทั้งภาคบรรยาย และภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย (1) การเก็บเกี่ยวที่ดี ระยะเวลาเหมาะสม ไม่มีการปนเปื้อน (2) ทำความสะอาด ตัดแต่ง คัดคุณภาพตามมาตรฐาน (3) ควบคุมโรคและแมลง (4) บรรจุ (5) ทำให้เย็น (6) เก็บรักษาการจำหน่าย และ (7) ขนส่ง

8) การจัดการตลาดและขนส่ง ถ่ายทอดองค์ความรู้และเพิ่มทักษะให้กับเกษตรกรเกี่ยวกับการขยายตลาดและการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการต่าง ๆ โดยการจัดการตลาดจะเน้นที่การวางแผนการขาย การทำการตลาด การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการส่งเสริมสินค้า ส่วนการขนส่งจะ

เกี่ยวข้องกับการเลือกช่องทางการขนส่ง การบริหารต้นทุนและเวลาในการส่งสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งสองด้านนี้ต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้สินค้าเข้าถึงตลาดในเวลาที่เหมาะสม และตรงตามความต้องการของลูกค้า ซึ่งการทำงานร่วมกันระหว่างการตลาดและการขนส่งจึงมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเป็นอย่างมาก

9) การจัดการทุนและแรงงาน ถ่ายทอดความรู้ การทำความเข้าใจถึงทรัพยากรที่จำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสนับสนุนการผลิตในระบบเศรษฐกิจต่าง ๆ การกำหนดแรงงานและทุนในทางเศรษฐศาสตร์ ศึกษา และบันทึกเรื่องการลงทุนในการปลูกพืชผักอินทรีย์ พืชตระกูลผักใบ, แตง, ถั่ว, มะเขือ และผักสลัด ฯลฯ สามารถระบุและกำหนดทรัพยากรหลักที่ใช้ในการผลิตพืชผักอินทรีย์ได้

4.1.2 เรียนรู้หลักการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด (มกษ. 9035-2563) จำนวน 7 หัวข้อ ได้แก่

1) สถานประกอบการ การออกแบบ และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดวาง ออกแบบ และสร้างอาคารหรือพื้นที่ผลิตเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้มั่นใจว่ามีการปนเปื้อนน้อยที่สุด เอื้อต่อการบำรุงรักษา ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ พร้อมทั้งมีการป้องกันสัตว์พาหะนำเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การควบคุมการปฏิบัติงาน การผลิต การควบคุม และตรวจเฝ้าระวังอันตรายที่จะเกิด โดยเฉพาะการใช้มาตรการป้องกันในขั้นตอนที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน รวมถึงมีการทบทวนประสิทธิภาพของระบบการควบคุม

3) สถานประกอบการ การบำรุงรักษา และการสุขาภิบาล ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ เพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่มีจุลินทรีย์ทำให้เกิดโรคในสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเครื่องมือ

4) สถานประกอบการ สุขลักษณะส่วนบุคคลข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอกที่เข้าไปในบริเวณผลิต เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ที่สัมผัสอาหารทั้งทางตรงและทางอ้อมจะไม่ทำให้อาหารปนเปื้อน

5) การขนส่ง มีการควบคุมและจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในระหว่างการขนส่ง เพื่อป้องกันการปนเปื้อนอันตรายและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์

6) ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการสร้างความเข้าใจให้ผู้บริโภค ทำให้มั่นใจว่ามีข้อมูลที่เพียงพอที่จะทำให้บุคคลที่รับช่วงต่อไปในห่วงโซ่อาหารสามารถปฏิบัติได้อย่างปลอดภัยและถูกต้อง และสามารถบ่งชี้และเรียกคืนสินค้าได้ง่ายการแสดงรุ่น ข้อมูลผลิตภัณฑ์ การแสดงฉลาก การให้ความรู้แก่ผู้บริโภค

7) การฝึกอบรม ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทั้งทางตรงและทางอ้อม ควรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องสุขลักษณะอาหารเพื่อป้องกันให้อาหารมีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค

4.1.3 เรียนรู้หลักการปฏิบัติการรวบรวมผลิตผล/ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ จำนวน 7 หัวข้อ

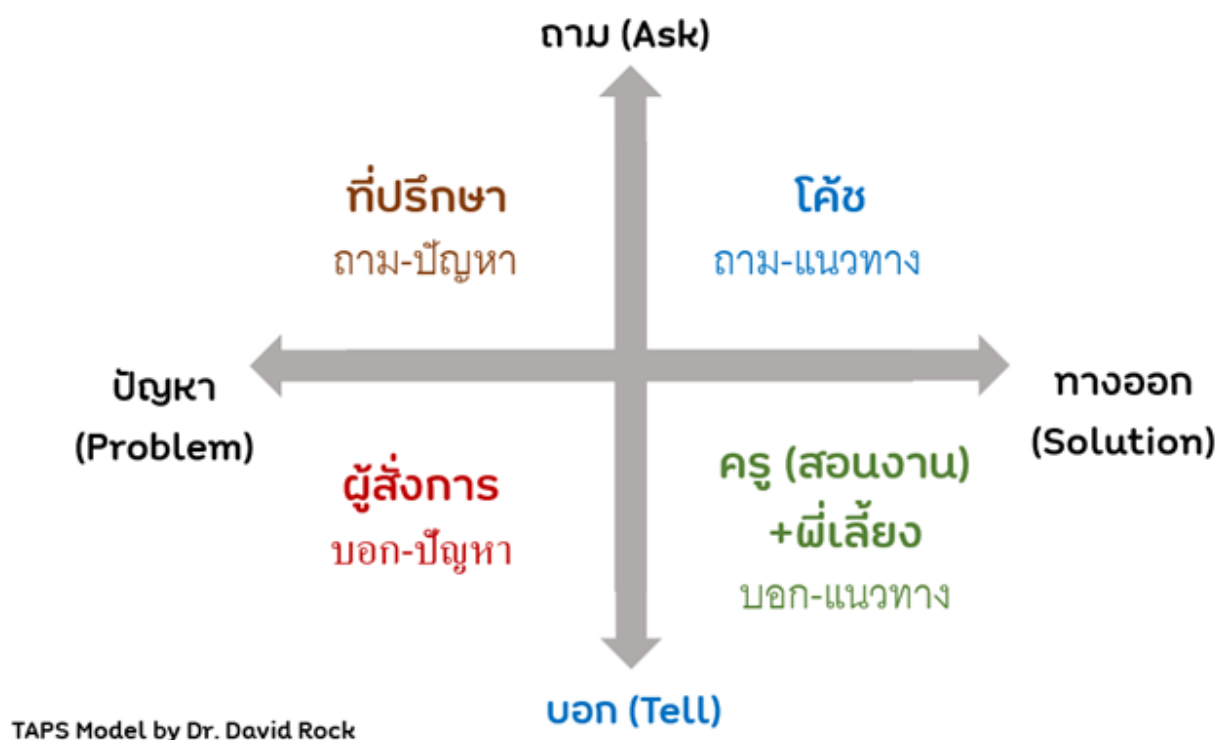
1) การรับรองการรวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ การรวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ ซึ่งครอบคลุมการรวบรวม การคัดบรรจุ การแปรรูป และการจัดจำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์

2) คุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับรอง มีระบบการจัดการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์

3) ขั้นตอนการขอรับรอง ยื่นคำขอรับรองพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร จะดำเนินการตรวจประเมินสถานที่และระบบการจัดการ หากผ่านการประเมิน จะได้รับใบรับรองการรวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์

4) การปฏิบัติตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ ผู้รวบรวมต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ที่กำหนด โดยรวมถึงการจัดการพื้นที่รวบรวมที่ไม่มีการปนเปื้อนสารเคมี การใช้วัสดุธรรมชาติในการแปรรูปการจัดการระบบการติดตามย้อนกลับของผลิตภัณฑ์

4.2 Coaching : กระบวนการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา พัฒนาศักยภาพในตัวเกษตรกร (TAPS Model)

ภาพที่ 2 TAPS Model

4.2.1 Counseling ที่ปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยวิทยากรให้คำปรึกษาแนะนำ ถามกระบวนการผลิตพืชก่อนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ปัญหาที่เกิดขึ้นในแปลงผลิต และให้เกษตรกรเล่าที่มาที่ไปในอดีตซึ่งอาจมีการย่นเวลาไปนาน ถามถึงต้นตอของปัญหา และข้อจำกัดของเกษตรกรในการเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ โดยวิทยากรจะฟังและให้เกษตรกรเข้าไปสู่ประเด็นปัญหาหลักๆ ที่ผ่านมา

4.2.2 Consulting วิทยากรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา บอกปัญหา กระบวนการ พัฒนา แก้ไข พัฒนา และทางออกให้กับเกษตรกร โดยเริ่มจากการบอกว่าทำไมถึงเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ไม่สำเร็จ เพื่อชี้ให้เห็นว่าปัญหาอยู่ไหน และปัญหาได้แก่อะไรบ้าง จะเน้นการถามปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว เพื่อหาต้นตอหรือสาเหตุของปัญหา

4.3.3 Mentoring การเป็นพี่เลี้ยงให้เชี่ยวชาญเรื่องเกษตรอินทรีย์ เป็นการใช้ความเชี่ยวชาญของวิทยากรมาช่วยให้เกษตรกรเรียนรู้การผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ ได้แก่ ระบบ ไร่-แปลงสำหรับการผลิตพืชอินทรีย์, หลักการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด (มกษ. 9035-2563), หลักการปฏิบัติการรวบรวมผลผลิต/ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ และข้อกำหนดการค้าที่เป็นธรรม FAIR TRADE

4.3.4 Coaching หาคำตอบให้บรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง วิทยากรจะสังเกตพฤติกรรม และใช้คำถามให้เพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในหลักปฏิบัติการผลิตพืชอินทรีย์ (มกษ. 9000-2564) เพื่อให้เกิดความกระจ่าง ชัดเจน ในกระบวนการผลิตพืชอินทรีย์

4.3 Coordinating : ประสานการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

4.3.1 Planning กำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีการกำหนดลำดับความสำคัญของงาน

4.3.2 Monitoring and Evaluation การติดตามความคืบหน้าและประเมินความพร้อมแปลงผลิตของเกษตรกร เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ

4.3.3 Problem-solving การจัดการกับอุปสรรค ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการตรวจประเมิน

4.4 Matching : การเชื่อมโยงทางการตลาด

4.4.1 Target Market การเลือกกลุ่มเป้าหมายเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการวางแผนการตลาดเชื่อมโยงผลผลิตอินทรีย์ทั้งตลาดชุมชน โมเดลเทรด ตลาดค้าส่ง และตลาดส่งออก และการจัดทำบันทึกข้อตกลงเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) กับผู้ประกอบการรับซื้อผลผลิตอินทรีย์

4.4.2 Branding การสร้างแบรนด์ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างการรับรู้และความน่าเชื่อถือในตลาด รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับแบรนด์ มุ่งเน้นถึงคุณสมบัติพิเศษและคุณค่าทางสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมที่ลูกค้าสามารถเชื่อมั่นได้

4.4.3 Storytelling พัฒนาเรื่องราว เป็นเครื่องมือที่มีพลังในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า โดยเฉพาะในตลาดของผลผลิตอินทรีย์ ที่มักจะเกี่ยวข้องกับค่านิยมด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม การเล่าเรื่องราวที่มีความหมายจะสร้างความน่าเชื่อถือได้มากขึ้น

4.4.4 Distribution Networks การสร้างเครือข่ายการจัดจำหน่าย เป็นกระบวนการที่สำคัญในการทำให้สินค้าสามารถเข้าถึงตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรสีเขียวอย่างยั่งยืนในระดับต่างๆ โดยต้องคำนึงถึงหลายปัจจัย เช่น ความต้องการของตลาด, ช่องทางการจัดจำหน่าย, และการสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าผ่านการเลือกพันธมิตรที่เหมาะสม

4.4.5 Certification การรับรองผลผลิต สามารถยืนยันได้ว่าผลผลิตที่ผลิตขึ้นนั้นเป็นไปตามหลักปฏิบัติการผลิตพืชอินทรีย์ (มกษ. 9000-2564) สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคว่าผลผลิตปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มมูลค่าทำให้มีความโดดเด่นในตลาดที่มีการแข่งขันสูง

4.4.6 Promotion การส่งเสริมการขาย การเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม ทำให้เพิ่มการรับรู้และสร้างความต้องการในตลาด โดยเฉพาะในตลาดที่มีการแข่งขันสูงหรือเมื่อต้องการดึงดูดลูกค้าที่มีความสนใจในเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

4.4.7 Customer Relationship การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญสำหรับการพัฒนาธุรกิจเกษตรที่ยั่งยืน โดยการซื้อสัตย์ต่อตนเองและลูกค้า ในการรักษามาตรฐานปฏิบัติตามหลักการผลิตพืชอินทรีย์ (มกษ. 9000-2564) ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในผลผลิต และสามารถนำไปสู่การสร้างลูกค้าที่มีความภักดีและการบอกต่อแบบปากต่อปาก

4.4.8 Evaluation and Improvement การวิเคราะห์และปรับปรุงมีหลายด้าน ตั้งแต่การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไปจนถึงการพัฒนาในด้านการตลาดและการจัดจำหน่าย ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถรักษาคุณภาพของผลผลิตได้อย่างต่อเนื่อง และตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้ดียิ่งขึ้น

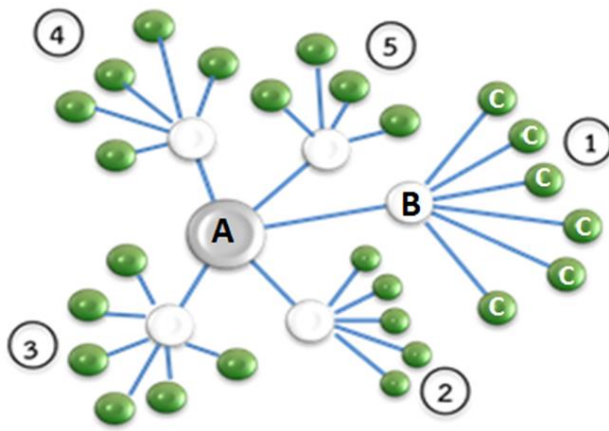
กิจกรรมที่ 5 การขยายผล

5.1 สร้างกลุ่มการผลิต

5.1.1 รับสมัครเกษตรกรเริ่มต้นแบบนำองค์ความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นแปลงต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่และเทคโนโลยีการผลิตเฉพาะพื้นที่ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

5.1.2 สร้างเกษตรกรรุ่นต้นแบบ 1 คน มีเครือข่ายสมาชิก 5-10 คน ภายในกลุ่มมีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยใช้แปลงต้นแบบเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อให้สมาชิกนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ และมีการติดตามประเมินผลภายในกลุ่ม

5.2 การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต เชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงาน และการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีนักวิชาการเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา

ภาพที่ 3 แผนภูมิการขยายผลสร้างเครือข่ายการผลิตพืชอินทรีย์

A = ถ่ายทอดความรู้ (การจัดการพื้นที่ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เทคโนโลยีการผลิตพืชในระบบเกษตรอินทรีย์ และการวางแผนการผลิต และการตลาด)

B = แพลงตันแบบ (เกษตรกรต้นแบบนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติในพื้นที่ตนเอง มีสมาชิกเครือข่ายพร้อมรับ
การถ่ายทอดความรู้ และนักริชาการ เจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงร่วมวางแผนการผลิต)

C = แปลงขยายผล (เกษตรกรเครือข่ายแปลงต้นแบบนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ และนักวิชาการ เจ้าหน้าที่ เป็นพี่เลี้ยง และร่วมวางแผนการผลิต)

1 = เครือข่ายเกษตรกร (เชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ และจตุรรวบรวมผลผลิตสู่ตลาด)

5.3 การเชื่อมโยงตลาด ขับเคลื่อนต้นแบบในการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรสีเขียวอย่างยั่งยืนกับตลาดชุมชนและตลาดบน เพื่อวางแผนการผลิตตามข้อกำหนดของตลาดรับซื้อ ต่อรองราคาและผลิตจำหน่ายผลิตผล และจัดทำบันทึกข้อตกลงเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming)

กิจกรรมที่ 6 เรียนรู้ข้อกำหนดการค้าที่เป็นธรรม FAIR TRADE

6.1 จัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการข้อกำหนดมาตรฐานเรื่องสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างผลกระทบที่ดีในระยะยาว เช่น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การลดการใช้สารเคมี ไม่ใช้พืชตัดต่อพันธุกรรม (GMOs)

6.2 จัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการข้อกำหนดมาตรฐานเรื่องการค้า เช่น การรักษาราคาตลาด การซื้อขายกันในระยะยาวระหว่างผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้า การกำหนดให้พ่อค้าคนกลางต้องช่วยเหลือเกษตรกรเรื่องการเงินก่อนฤดูเก็บเกี่ยว

6.3 จัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการข้อกำหนดมาตรฐานเรื่องสังคม เช่น การจ้างงานที่เป็นธรรม การห้ามการใช้แรงงานเด็ก การร่วมมือในโครงการเพื่อสังคมต่างๆ

กิจกรรมที่ 7. การเผยแพร่ระบบการผลิตพืชสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

7.1 จัดพิมพ์หนังสือเรื่อง “ถอดบทเรียนการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่อุตสาหกรรมอินทรีย์”

8. พื้นที่การดำเนินงาน

ภาคกลาง

ลำดับ	ชื่อ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย (ราย)
1	กลุ่มเกษตรกรตำบลพิกุลออก	32	9	พิกุลออก	บ้านนา	นครนายก	50
2	วิสาหกิจชุมชนผลิตพันธุ์พืชบ้านพระแก้ว	84	10	แพรกศรีราชา	สรรคบุรี	ชัยนาท	50
3	วิสาหกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยจากสารพิษตำบลโพธิ์พิทักษ์	349/1	2	โพนางดำตก	สรรพยา	ชัยนาท	50

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	ชื่อ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย (ราย)
1	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์เกษตรกรรมยั่งยืนโนนตูม	17	13	โนนตูม	ชุมพวง	นครราชสีมา	80
2	กลุ่มศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาอาชีพชุมชนหูก้านบ	11/1	6	หูก้านบ	ปะคำ	บุรีรัมย์	35
3	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกสิกรรมธรรมชาติอำเภอขาม	104	13	เมืองยาง	ขาม	บุรีรัมย์	50
4	กลุ่มเกษตรกรสีเขียวกับสิ่งแวดล้อมสะอาดเพื่อการส่งออก	25	16	บ้านกรวด	บ้านกรวด	บุรีรัมย์	50
5	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ทฤษฎีพอหลวง ร.๕๑๐	56	9	บ้านยาง	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	50
6	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรร่วมใจห้วยราชพัฒนาสู่สากล	50	5	สามแวง	ห้วยราช	บุรีรัมย์	50
7	กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ อำเภอหนองหงส์	72	4	สระแก้ว	หนองหงส์	บุรีรัมย์	40

ลำดับ	ชื่อ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย (ราย)
8	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรวิถีคนกระสัง	1	3	ศรีภูมิ	กระสัง	บุรีรัมย์	40
9	วิสาหกิจชุมชนผู้บริโภครักษ์ เกษตรยั่งยืน	182	16	นาดี	เมือง	สุรินทร์	40
10	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวพันธุ์ดี ๑๐๕	104	1	ตรวจ	ศรีณรงค์	สุรินทร์	45
11	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรพืชเศรษฐกิจใหม่	149	7	หนองใหญ่	ปราสาท	สุรินทร์	30
12	วิสาหกิจชุมชนศูนย์รวมเกษตรผสมผสาน	283	5	โคกนาสาม	ปราสาท	สุรินทร์	30

9. ระยะเวลาดำเนินงาน/แผนปฏิบัติงาน

ระยะเวลาดำเนินงาน 3 ปี

แผนปฏิบัติงาน

โครงการวิจัยและพัฒนาต้นแบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

ปี (งบประมาณ)	2569		2570		2571		ผลสำเร็จของกิจกรรม
	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		
กิจกรรม	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	
1. ประชาสัมพันธ์ สํารวจ และวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมาย 1.1 ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ที่สนใจ 1.2 จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดของโครงการฯ 1.3 รับสมัครและจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1.4 สํารวจและวิเคราะห์พื้นที่เกษตรกรต้นแบบ	↔		↔		↔		- ฐานข้อมูลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ● ข้อมูลทั่วไป ● ข้อมูลการผลิต - ผลการสำรวจและวิเคราะห์พื้นที่
2. สร้างการรับรู้ 2.1 จัดเวทีเพื่อสร้างการรับรู้ แลกเปลี่ยนความคิดในด้านเทคโนโลยีการผลิต, มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และการตลาด	↔		↔		↔		- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ ในเทคโนโลยีการผลิต , เข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และช่องทาง การเชื่อมโยงตลาดในระดับต่างๆ
3. จัดทำหลักสูตร เพื่อถ่ายทอดนวัตกรรมเทคโนโลยีระบบ ICM (Integrated Cropping Management) สำหรับการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ 3.1 จัดทำหลักสูตรการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ให้เหมาะสมกับพื้นที่ 3.2 จัดเตรียมอุปกรณ์สาธิตและสนับสนุนประกอบหลักสูตรการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์	↔		↔		↔		- ได้หลักสูตรการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ตามหลักปฏิบัติการผลิตพืชอินทรีย์ (มกษ. 9000-2564) ที่เหมาะสมในการถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย
4. การถ่ายทอดนวัตกรรมเทคโนโลยีระบบ ICM (Integrated Cropping Management) สำหรับการผลิตพืชอินทรีย์							

ปี (งบประมาณ)	2569		2570		2571		ผลสำเร็จของกิจกรรม
	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		
กิจกรรม	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	
4.1 Training : จัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สำหรับการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่อินทรีย์ และทดสอบความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกร 4.1.1 ระบบ ไอซีเอ็มสำหรับการผลิตพืชอินทรีย์ จำนวน 9 หัวข้อ ได้แก่ 1) การปรับปรุงบำรุงดิน 2) การเขตกรรม 3) การจัดการแหล่งน้ำ 4) การจัดการศัตรูพืช 5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการใช้ปัจจัยการผลิต 6) การรับรองมาตรฐาน 7) การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว 8) การจัดการตลาดและขนส่ง และ 9) การจัดการทุนและแรงงาน 4.1.2 หลักการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด (มกษ. 9035-2563) 4.1.3 หลักการปฏิบัติการรวบรวมผลิตผล/ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์							- กลุ่มเกษตรกรเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ - หลักปฏิบัติการผลิตพืชอินทรีย์ (มกษ. 9000-2564) เข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ - หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต (Good Manufacturing Practice : GMP) - หลักปฏิบัติการรวบรวมผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ พืชอินทรีย์ และมีความพร้อมยื่นขอรับการตรวจประเมินตามมาตรฐานข้างต้น
4.2 Coaching : กระบวนการให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา พัฒนาศักยภาพในตัวเกษตรกร (TAPS Model) 4.2.1 Counseling ที่ปรึกษาเชิงจิตวิทยา 4.2.2 Consulting บอกปัญหา กระบวนการพัฒนา แก้ไข 4.3.3 Mentoring การเป็นพี่เลี้ยงให้เชี่ยวชาญเรื่องนั้นๆ 4.3.4 Coaching หาคำตอบให้บรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง							- เสริมสร้างทักษะเพิ่มศักยภาพ และความสามารถของเกษตรกรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์
4.3 Coordinating : ประสานการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 4.3.1 Planning กำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีการกำหนดลำดับความสำคัญของงาน 4.3.2 Monitoring and Evaluation การติดตามความคืบหน้าและประเมินความพร้อมแปลงผลิตของเกษตรกร เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ							- เกษตรกรได้รับการตรวจประเมินแปลงผลิตจากผู้ตรวจประเมิน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร (ศวพ.) ในพื้นที่

ปี (งบประมาณ)	2569		2570		2571		ผลสำเร็จของกิจกรรม
	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		
กิจกรรม	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	เดือนที่ 1-6	เดือนที่ 7-12	
4.3.3 Problem-solving การจัดการกับอุปสรรค ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการตรวจประเมิน							
4.4 Matching : การเชื่อมโยงทางการตลาด							- มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงเกษตรกรพันธสัญญา (Contract Farming) กับผู้ประกอบการ
4.4.1 Target Market การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย							
4.4.2 Branding การสร้างแบรนด์							
4.4.3 Storytelling พัฒนาเรื่องราว							
4.4.4 Distribution Networks การสร้างเครือข่ายการจัดจำหน่าย							
4.4.5 Certification การรับรองผลผลิต							
4.4.6 Promotion การส่งเสริมการขาย							
4.4.7 Customer Relationship การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า							
4.4.8 Evaluation and Improvement การวิเคราะห์และปรับปรุง							
5. การขยายผล							- ได้เกษตรกรต้นแบบและเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อการเชื่อมโยงตลาด
5.1 สร้างกลุ่มการผลิต A = ถ่ายทอดความรู้ B = แปลงต้นแบบ C = แปลงขยายผล 1 = เครือข่ายเกษตรกร (ตามภาพที่ 3)							
5.2 การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต							
5.3 การเชื่อมโยงตลาด							
6. ข้อกำหนดการค้าที่เป็นธรรม FAIR TRADE							- กลุ่มเกษตรกรเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจข้อกำหนดการค้าที่เป็นธรรม FAIR TRADE เพื่อยกระดับผลผลิตอินทรีย์ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่คู่ค้าและผู้บริโภค
6.1 จัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการ ข้อกำหนดมาตรฐานเรื่องสิ่งแวดล้อม							
6.2 จัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการ ข้อกำหนดมาตรฐานเรื่องการค้า							
6.3 จัดอบรมเชิงวิชาการและปฏิบัติการ ข้อกำหนดมาตรฐานเรื่องสังคม							
7. การเผยแพร่ระบบการผลิตพืชสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์							คู่มือ “ถอดบทเรียนการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์”
7.1 จัดพิมพ์หนังสือเรื่อง “ถอดบทเรียนการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์”							

10. งบประมาณทั้งโครงการ 28,270,880.00 บาท

เงินอุดหนุนจ่ายขาด จำนวน 28,270,880.00 บาท

รายการค่าใช้จ่าย	หน่วยละ	จำนวน หน่วย	งบประมาณ		
			ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
1. ค่าจ้างที่ปรึกษา โดยวิธีเฉพาะเจาะจง			2,944,320.00	2,944,320.00	2,944,320.00
1.1 ค่าตอบแทนหัวหน้าโครงการ	50,000.00	12 เดือน	600,000.00	600,000.00	600,000.00
1.2 ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร พืชฯ	25,000.00	12 เดือน	300,000.00	300,000.00	300,000.00
1.3 ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	20,000.00	12 เดือน	240,000.00	240,000.00	240,000.00
1.5 ค่าที่พักคณะดำเนินงาน จำนวน ... ห้อง x 1,000 บาท/ห้อง	4,000.00	288 คืน	1,152,000.00	1,152,000.00	1,152,000.00
1.6 ค่าเช่ายานพาหนะ 1 คัน	1,800.00	228 วัน	410,400.00	410,400.00	410,400.00
1.7 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (6 บาท/กิโลเมตร)					
- จังหวัดนครนายก ไป-กลับ 200 กม. x 6 บาท/กม.	1,200.00	12 เที่ยว	14,400.00	14,400.00	14,400.00
- จังหวัดชัยนาท ไป-กลับ 400 กม. x 6 บาท/กม.	2,400.00	12 เที่ยว	28,800.00	28,800.00	28,800.00
- จังหวัดนครราชสีมา ไป-กลับ 760 กม. x 6 บาท/กม.	4,560.00	12 เที่ยว	54,720.00	54,720.00	54,720.00
- จังหวัดบุรีรัมย์ ไป-กลับ 1,000 กม. x 6 บาท/กม.	6,000.00	12 เที่ยว	72,000.00	72,000.00	72,000.00
- จังหวัดสุรินทร์ ไป-กลับ 1,000 กม. x 6 บาท/กม.	6,000.00	12 เที่ยว	72,000.00	72,000.00	72,000.00
2. ค่าใช้จ่ายในการติดตามผล			882,640.00	882,640.00	882,640.00
สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ					
2.1 ค่าอาหารกลางวัน รายละเอียด 100 บาท x 10 ราย	1,000.00	4 มื้อ	4,000.00	4,000.00	4,000.00
2.2 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม รายละเอียด 50 บาท x 10 ราย	500.00	4 มื้อ	2,000.00	2,000.00	2,000.00
2.3 ค่าที่พักคณะติดตามผล 10 ห้อง x 1,000 บาท/ห้อง	10,000.00	76 คืน	760,000.00	760,000.00	760,000.00
2.4 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (6 บาท/กิโลเมตร)					
- จังหวัดนครนายก ไป-กลับ 180 กม. x 6 บาท/กม.	1,200.00	4 เที่ยว	4,800.00	4,800.00	4,800.00

รายการค่าใช้จ่าย	หน่วยละ	จำนวน หน่วย	งบประมาณ		
			ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
- จังหวัดชัยนาท ไป-กลับ 360 กม. x 6 บาท/กม.	2,400.00	4 เที่ยว	9,600.00	9,600.00	9,600.00
- จังหวัดนครราชสีมา ไป-กลับ 700 กม. x 6 บาท/กม.	4,560.00	4 เที่ยว	18,240.00	18,240.00	18,240.00
- จังหวัดบุรีรัมย์ ไป-กลับ 900 กม. x 6 บาท/กม.	6,000.00	4 เที่ยว	24,000.00	24,000.00	24,000.00
- จังหวัดสุรินทร์ ไป-กลับ 900 กม. x 6 บาท/กม.	5,400.00	4 เที่ยว	21,600.00	21,600.00	21,600.00
สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด					
2.1 ค่าอาหารกลางวัน รายละ 100 บาท x 4 ราย	400.00	4 มื้อ	1,600.00	1,600.00	1,600.00
2.2 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม รายละ 50 บาท x 4 ราย	200.00	4 มื้อ	800.00	800.00	800.00
2.4 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (6 บาท/กิโลเมตร)					
- จังหวัดนครนายก ไป-กลับ 50 กม. x 6 บาท/กม.	300.00	4 เที่ยว	1,200.00	1,200.00	1,200.00
- จังหวัดชัยนาท ไป-กลับ 80 กม. x 6 บาท/กม.	480.00	4 เที่ยว	1,920.00	1,920.00	1,920.00
- จังหวัดนครราชสีมา ไป-กลับ 220 กม. x 6 บาท/กม.	1,320.00	4 เที่ยว	5,280.00	5,280.00	5,280.00
- จังหวัดบุรีรัมย์ ไป-กลับ 830 กม. x 6 บาท/กม.	4,980.00	4 เที่ยว	19,920.00	19,920.00	19,920.00
- จังหวัดสุรินทร์ ไป-กลับ 320 กม. x 6 บาท/กม.	1,920.00	4 เที่ยว	7,680.00	7,680.00	7,680.00
3. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเกษตรกร 700 ราย			1,440,000.00	1,440,000.00	1,440,000.00
3.1 ค่าอาหารกลางวัน รายละ 100 บาท x 700 ราย	70,000.00	12 มื้อ	840,000.00	840,000.00	840,000.00
3.2 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม รายละ 50 บาท x 700 ราย	35,000.00	12 มื้อ	420,000.00	420,000.00	420,000.00
3.3 ค่าเช่าสถานที่ วันละ 1,000 บาท/วัน/ครั้ง x 15 วัน/ครั้ง	15,000.00	12 ครั้ง	180,000.00	180,000.00	180,000.00
4. ค่าวัสดุ อุปกรณ์			6,460,000.00	4,570,000.00	1,140,000.00
4.1 ค่าสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกร		700 ราย	1,750,000.00	1,400,000.00	1,050,000.00
ปีที่ 1 = 2,500 บาท ปีที่ 2 = 2,000 บาท ปีที่ 3 = 1,500 บาท					

รายการค่าใช้จ่าย	หน่วยละ	จำนวน หน่วย	งบประมาณ		
			ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
4.2 ค่าสนับสนุนอุปกรณ์พัฒนาต้นแบบเรียนรู้ปลูกพืชผักอินทรีย์ 11,000 บาท 1) ท่อเหล็กกล้าไนท์ หนา1.5 มิลลิเมตร ขนาด 1" 2) ท่อเหล็กกล้าไนท์ หนา1.5 มิลลิเมตร ขนาด 3/4" 3) Lock wire profile ยาว 4 เมตร / 1 ชุด 4) สปริงลวด wire profile 2 เมตร/ 1 เส้น 5) พลาสติกโรงเรือนสังเคราะห์แสงสีฟ้า 6) ปูน สปอตแลน 7) หิน ทราย อย่างละ ครึ่งคิว	14,000.00	700 ราย	4,620,000.00	3,080,000.00	
4.3 วัสดุสำนักงาน	40,000.00		40,000.00	40,000.00	40,000.00
4.3 วัสดุคอมพิวเตอร์	50,000.00		50,000.00	50,000.00	50,000.00
5. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ			100,000.00	100,000.00	100,000.00
5.1 จัดพิมพ์คู่มือ “ถอดบทเรียนการผลิตพืชตลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์”	500.00	200 เล่ม	100,000.00	100,000.00	100,000.00
รวมงบประมาณ			11,826,960.00	9,936,960.00	6,506,960.00

11. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ปีที่ 1**
- เกษตรกรเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ ร้อยละ 100 (700 ราย)
 - เกษตรกรมีองค์ความรู้ และความเข้าใจหลักปฏิบัติการผลิตพืชอินทรีย์ (มกษ. 9000-2564) ผ่านการทำแบบทดสอบ โดยมีคะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 - เกษตรกรยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (420 ราย)
 - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
 - เกษตรกรต้นแบบและเครือข่ายการเรียนรู้ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรรายอื่นในชุมชนได้
 - ฐานข้อมูลเครือข่ายเกษตรกรและสินค้าเกษตรอินทรีย์
 - มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงเกษตรพันธสัญญาระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ
- ปีที่ 2**
- เกษตรกรมีองค์ความรู้ และความเข้าใจหลักปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด (GMP) และหลักปฏิบัติการรวบรวมผลิตผล/ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ ผ่านการทำแบบทดสอบ โดยมีคะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 - เกษตรกรยื่นขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ร้อยละ 100 (700 ราย)
 - เกษตรกรได้ใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของเกษตรกรที่ยื่นขอรับรองฯ (210 ราย)
 - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30
 - มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงเกษตรพันธสัญญาระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ
- ปีที่ 3**
- เกษตรกรมีองค์ความรู้ ความเข้าใจข้อกำหนดการค้าที่เป็นธรรม FAIR TRADE ผ่านการทำแบบทดสอบ โดยมีคะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 - เกษตรกรได้ใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยน ร้อยละ 100 (700 ราย)
 - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40
 - มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงเกษตรพันธสัญญาระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ

12. กรอบแนวทางการจัดการปัญหา/ความเสี่ยงโครงการ

ความเสี่ยง	แนวทางแก้ไขความเสี่ยง
ภัยธรรมชาติ	พืชผัก เป็นพืชอายุสั้น การลงทุนต่ำ สามารถปลูกทดแทนได้ทันทีหลังจากภัยพิบัติสิ้นสุดลง
เกษตรกรไม่รักษาคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนด	มีการตรวจสอบย้อนกลับ และมีมาตรการลงโทษยกเลิกการรับซื้อผลผลิต
ผลผลิตล้น-ขาดตลาด	วางแผนการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและฤดูกาล
หน่วยตรวจประเมิน (ศวพ.) มีงบประมาณจำกัด	อำนวยความสะดวก จัดพาหนะรับ-ส่ง อาหารกลางวัน เบี้ยเลี้ยง ให้แก่ผู้ตรวจประเมิน
กรณีอนุมัติฯ	
เกิดโรคระบาด/โรคอุบัติใหม่	

13. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านวิชาการ

- เผยแพร่องค์ความรู้ และผลการดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาต้นแบบการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ผ่านการจัดทำคู่มือการถอดบทเรียน “การผลิตพืชปลอดห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์” เพื่อเป็นประโยชน์ผู้สนใจ ได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปลูกผักอินทรีย์ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สามารถปรับใช้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมเกษตรกรในการผลิตพืชอินทรีย์ และขยายพื้นที่เกษตรกรรมอันนำไปสู่การคุ้มครองและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมต่อไปได้ในอนาคต

ด้านสังคม

- ลดความเสี่ยงด้านสุขภาพจากการใช้สารเคมีในการผลิตพืชผัก และการบริโภคผลผลิตที่นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งมีสารเคมีตกค้างเกินค่ามาตรฐาน
- ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศเนื่องจากสารเคมีก่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศสามารถแพร่กระจายไปยังอาณาเขตชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการผลิตและการใช้ปุ๋ยเคมี เพิ่มพื้นที่สีเขียวสามารถกักเก็บคาร์บอนในระบบนิเวศ
- ยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และพัฒนาเข้าสู่กระบวนการทางความคิด มุมมองและค่านิยมที่ทำให้ปรับเปลี่ยนแนวทางในการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี หลุดพ้นจากกลุ่มเปราะบางและสามารถพึ่งพาตนเองได้

ด้านเศรษฐกิจ

- สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมระบบ ICM (Integrated Cropping Management) สำหรับการผลิตพืชอินทรีย์ ขับเคลื่อนให้เกิดการใช้งานจริง สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพ สู่อาชีพเกษตรกรรม มุ่งลดต้นทุนและเพิ่มรายได้จากการผลิตในระยะยาว พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ในระบบเกษตร
- การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านราคาในพืชอินทรีย์เพื่อให้เกิดการปรับตัวในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อให้สินค้าเกษตรมีมูลค่าสูงขึ้น สร้างรายได้ที่มั่นคงจากการจำหน่ายผลผลิตและลดความเสียหายจากปัญหานี้สิน และใช้ประโยชน์ในการดำเนินขยายผลสู่ชุมชนเกษตรอินทรีย์ได้อย่างเต็มศักยภาพ

ด้านนโยบาย

- ผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบ ICM (Integrated Cropping Management) สำหรับการผลิตพืชอินทรีย์ ที่ผ่านการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย สร้างแปลงเกษตรกรต้นแบบได้ใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand) เพื่อ (1) เป็นต้นแบบเพื่อสร้างศักยภาพให้กับกลุ่มผู้ปลูกพืชอินทรีย์ในพื้นที่อื่น (2) เป็นต้นแบบในการลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตพืชอินทรีย์ สร้างรายได้ให้กับ

- เกษตรกร และ (3) เกิดต้นแบบในการพัฒนาศักยภาพของพืชอินทรีย์ มีหลักประกันที่มั่นคงทางด้านอาชีพ และรายได้ มีความสามารถในการชำระหนี้สินเพิ่มขึ้น ช่วยลดปัญหาการย้ายถิ่นฐานจากชนบทสู่เมืองเพื่อเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรม
- สร้างสมดุลทางการค้าในภาคเกษตร จากการลดการนำเข้าผัก ผลไม้ ซึ่งเป็นผลผลิตที่มีสารเคมีตกค้างเกินค่ามาตรฐานจากต่างประเทศ ลดการนำเข้าสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร สนับสนุนการให้เกิดการใช้ทรัพยากรในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
 - การขับเคลื่อนสภาพแวดล้อมสีเขียวตามกระแสเศรษฐกิจสีเขียว (Green economy) ที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรร่วมกันและยกระดับสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารคู่ขนานไปกับ “การเติบโตสีเขียว” (Green growth) ซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
 - เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนและยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรสีเขียวอย่างยั่งยืน